

“Byawz mbouj gyaez mbanjranz bonjfaenh ne? Hoeng dou dieg neix bienbik lai, gungzhoj doeklaeng, bae lawz cungj mbouj bienh, bae baez yienhsingz ndeu cungj mbouj ngaih. Bouxcoz dou mbouj nyienh lumj ciuhboh nei youq ndaw bya guh hoj ciuh ndeu, gungz ciuh ndeu, cijndaej ok baihrog bae ra gwn.” Dauqngeix gij saeh gaxgonq lizhai ranz ok baihrog bae dajgoeng, Yangz Gijliengz raemxda yubyab lo.

Gizsaed, bouxcoz yienghneix mbouj dan Yangz Gijliengz boux dog. Doiq gyoengq lwngyez Mbanjmyauz Canghgyahdangz daeuj gangj, okloh lumjnaeuz cijmiz diuz ndeu: Byaij ok goengqbya sang bae. Hoeng aeu guhdaengz aen loqsiengj neix, daih’ it dwg doenggvaq roengzrengz doegsaw, aeu sawmaeg gaij mingh; daihngeih dwg ok baihrog bae dajgoeng, rom ndaej cienz le caiq cauhnieb, guhdaengz lizhai gyang bya gvaq saedcej ndei, mbouj caiq baengh guh reihnaz ra gwn. Dingzlai bouxcoz byaij diuz loh daihngeih, aenvih ranz gungz, haujlai lwngyez cuhcungh bizyez couh haeuj ndawbiengz bae ra gwn lo.

Bouxcoz aemq aen daeh cang miz geij dauq buhvaq, bae Lungzswng, hwnj Gveilinz, roengz baihnamz bae Gvangjdungh Fuzgen, liz ranz bae dieggyae saedyienh loqsiengj.

Camh daih’ it Yangz Gijliengz dwg Gvangj-dungh, de bae gvaq goengdeih, haeuj gvaq gunghcangj, dang gvaq baujanh, gai gvaq doxgaiq, baengh gij cingsaenz gwnhoj naihhaemz, gig vaiq couh youq ndaw singz hung an’ onj roengzdaeuj. Ndwen ndeu ra ndaej 3000 lai maenz ngaenz, aen soq neix de youq ranz bi ndeu hix ra mbouj ndaej.

Doengzyiengh dwg boux 80 nienzdaih seng vunz, Yinz Gyahliengz cuhcungh bizyez gvaqlaeng, caemh dwg bae hawsingz roemx. De youq aen cangjhaiz ndeu guhhong, ngoenzngoenz ndwn youq henz liuzsuijsienq guh haiz, nanz le, roxnyinh swhgeij bienqbaenz bouhfaenh liuzsuijsienq ndeu, baenz boux vunzgihgi lo. “Caenhguenj faenh hong neix mbwq lai, hoeng ndei gvaq youq ranz guh reihnaz, baenzlawz gangj souhaeuj lij dwg mboujloek.”

Boux Myauzcuz daegbied ndiep ranz, hoeng bouxcoz lij dwg boux dem boux lizhai lo. Ciemhciemh roengzdaeuj, ndaw mbanj cij lw bouxgeq caeuq lwngyez youq, mbouj miz saekdi sengheiq.

Seiz ceiq nauhyied ndaw bi ndeu, cijmiz ngoenzcieng geij ngoenz haenx. Hix dwg cijmiz geij ngoenz haenx, Mbanjmyauz Canghgyahdangz cij lumj aen mbanj miz vunz youq nei. Gij vunzcoz youq baihrog roemx haenx, daj seiq lengq bet baih dauqma mbanj. Gyoengqde daiq daeuj gij daegcanj gak dieg, caemh daiq daeuj gij leixniemh senhcin ranghdieg ginghci fatdad.

Youq ndwencieng, gyoengq bouxcoz comz youq doxcaez gwn haeux gwn laeuj, daihgya gangj ceiq lai haenx dwg aen vahdae doxdoengz——Mbanjranz vihmaz baenzneix doeklaeng? Aen seiqgyaiq rog bya ngoenz beij ngoenz ndei, gij saehnieb bouxrog guh

“谁不爱自己的家乡？但我们这里太偏僻了，贫穷落后，交通不便，去趟县城都不容易。我们年轻人不愿像父辈一样在山里累一辈子，穷一辈子，只能出去闯闯世界。”回忆起当年离家外出打工的往事，杨启良眼里闪着泪光。

实际上，这样的年轻人远不止杨启良一个。对于张家塘苗寨的孩子来说，出路似乎只有一个：走出莽莽大山。而要实现这个梦想，一是通过寒窗苦读，用知识改变命运；二是外出打工，有了积蓄再创业，实现鲤鱼跃龙门。大多数年轻人走的是第二条路，因为贫穷，很多孩子初中毕业就步入了社会。

年轻人背上简单的行囊，去龙胜县城，上桂林，南下广东福建，背井离乡去寻梦。

杨启良的第一站是广东，他上过工地，进过工厂，当过保安，做过销售，凭着吃苦耐劳的精神，很快就在大城市站稳了脚跟。一个月能挣三千多块钱，这是他在老家一年也挣不来的。

同样是80后的银家良初中毕业后，也前往城市打拼。他在一家鞋厂上班，每天站在流水线上做鞋子，时间久了，感觉自己成了流水线的一部分，成了机器人。“尽管工作很枯燥，但比在老家种田要强得多，毕竟收入还是不错的。”

苗族人特别恋家，但年轻人还是一个个离开了。渐渐地，寨子里剩下的是老人和小孩，毫无生气。

一年中最热闹的，只有春节那几天。也只有那几天，张家塘苗寨才像一个真正活着的村寨。在外打拼的年轻人，从四面八方回到村里。他们带回了各地的特产，也带回了经济发达地区的先进理念。

正月里，年轻人聚在一起吃饭喝酒，聊得最多的是同一个话题——家乡为什么那么落后？山外的世界日新月异，热火朝天，而张家塘苗寨却像一块沉睡的石头，年复一年，不见起色。

“外面的世界变化太快了，三天就能盖一层楼，十天修通一条路，速度就像那毛竹笋一样。”

“我们厂有1万多人，比整个马堤乡的人口还多，创造的财富可想而知。”

“贵广高铁明年就要通车了，以后回家更方便了。”……

“每次聊到家乡，我们都很难过。其实，大家心里都明白，年轻人抛弃家乡外出打工，我们的寨子只会越来越落后，跟外面的差距更大。但是，我们回来又能做什么呢？大家心里很矛盾。”杨启良说。

回到张家塘

回去能做什么？这个问题像一颗锋利的铁钉，一直钉在杨启良的心里。

杨启良从小就爱折腾事，脑子里想法多，胆子也大。两年后，杨启良离开广东，回到家乡龙胜，进入县城的一家旅行社工作。

因为脑子灵活，又勤劳肯干，杨启良很快就成了旅行社的业务骨干。那时候，他一个人跑到桂林开拓市场，接触到了不少旅游业发展的新思路。

“那段时间虽然辛苦，但是学到了很多新本事，我也因此萌生了辞职创业的想法。”在杨启良看来，假如自己创业成功，就能带领张家塘苗寨的村民一起发展，改变村里的落后面貌。

辞职后，杨启良在龙胜县城开了一家旅行社，当起了老板。为了做好旅游，他还专门考了导游证。

之后，杨启良又在县城开了两家服装店，生意不错。

小日子越过越红火，成家立业，杨启良成了旁人羡慕的成功人士。

回到龙胜创业之后，杨启良一有空就往张家塘老家跑。但是，每次回去，他心里都不是滋味。“我们的日子越过越好，可是家乡还很落后，乡亲们的日子过得紧巴巴。”

ndaej naemqdidi, hoeng Mbanjmyauz Canghgyah-dangz cix lumj gaiqrin ninzcaem nei, bibi doxlumj, mbouj miz saekdi bienq ndei.

“Seiqgyaiq baihrog bienq ndaej vaiq lailai, sam ngoenz couh hwnq ndaej caengz laeuz ndeu, cib ngoenz couh guh baenz diuz roen ndeu, vaiq ndaej lumj rangz go’ ndoek nei.”

“Aen cangj gou miz fanh lai vunz, vunz lai gvaq daengx aen Majdiz Yangh, cau h ndaej gij caizfouq haenx, siengj cungj rox lo.”

“Gveicouh——Gvangjcouh Gauhdez bimoq couh yaek doeng ci lo, gvaqlaeng ma ranz couh bienh lo.”

“Moix baez gangj daengz mbanjranz, dou cungj nanzgvaq lai. Gizsaed, ndawsim caezgya cungj roxyiuj, bouxcoz liz mbanjranz ok baihrog bae dajgoeng, mbanj dou cijmiz ngoenz beij ngoenz doeklaeng, caeuq baihrog dox cengca engq lai. Hoeng, dou dauqma youh guh ndaej gijmaz ne? Ndawsim caezgya mauzdun lai.” Yangh Gijliengz gangj.

Dauqma Canghgyahdangz

Dauqma guh gijmaz ndaej ne? Aen vwndiz neix lumj naed ding soem nei, itcig ding youq ndawsim Yangz Gijliengz.

Yangz Gijliengz coengz saeq couh gyaez doeng gauz sae gauz, aen uk siengjap lai, mbei caemh hung. Song bi gvaqlaeng, Yangz Gijliengz lizhai Gvangjdungh, dauqma mbanjranz Lungzswng, haeuj yienhsingz aen lijhingzse ndeu bae guhhong.

Aenvih uk lingz, youh gaenxguh nyienh okrengz, Yangz Gijliengz mbouj geijlai nanz couh baenz boux yezvu guzgan lijhingzse. Seizhaenx, de boux dog buet bae Gveilinz haivat hawciengz, bungq raen gij lohsoq moq hwnghat hongsaeh lijyouz lai.

“Duenh seizgan haenx yienznaeuz hoj, hoeng hag ndaej bonjsaeh moq lailai, gou caemh vih neix miz aen siengjap swzhong bae cauhnieb.” Youq Yangz Gijliengz yawj daeuj, danghnaeuz swhgeij cauhnieb baenz, couh ndaej daiqlingx gyoengqvunz Mbanjmyauz Canghgyahdangz doengzcaez hwnghat, gaij bae gij yienghsiengq doeklaeng ndaw mbanj.

Swzhong gvaqlaeng, Yangz Gijliengz youq yienhsingz Lungzswng hai aen lijhingzse ndeu, dang lauxbanj lo. Vih guh ndei lijyouz, de lij cienmonz bae gauj mbaw cingqdauiyouz.

Gvaqlaeng, Yangz Gijliengz youh youq yienhsingz hai song aen diemj gai buhvaq, seng’ eiq caemh mbouj loek.

Saedcej gvaq ndaej ngoenz beij ngoenz ndei, baenzgya laebnieb, Yangz Gijliengz baenz boux vunzbaenzgoeng hawj vunz hozhaenz ndeu.

Dauqma Lungzswng cauhnieb le, Yangz Gijliengz baez ndaejhoengq couh mwz Cangh-gyahdangz. Hoeng, moix baez mwz, de cungj mbouj sim’ angq. “Saedcej dou ngoenz ndei gvaq ngoenz, hoeng mbanjranz lij doeklaeng lai, gyoengq beix-nuengx cienz yungh lij haen.”